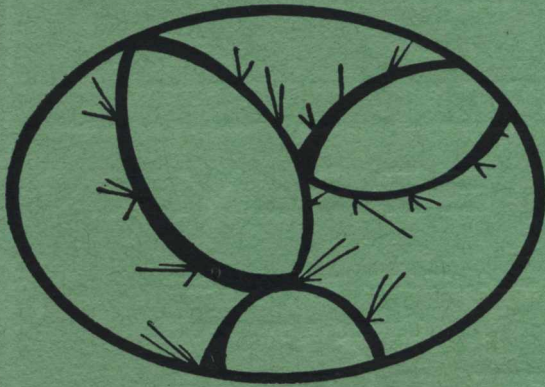

SUCCULENTA

NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN
ANDERE VETPLANTEN

1960
No. 12

Voorzitter : A. F. H. BUINING, Hamersveld (U.)

Secretaresse : Mevrouw J. GRULLEMANS-VAN BERGHEM,
Hereweg 19, Lisse.

Penningmeester : G. D. DUURSMA, A. Stellingwerfstraat 81,
Leeuwarden. — Postrekening no. 83 35 50.

Redacteur : H. VAN DER VELDE, Hofwijckstraat 17, Den Haag.

Bij het secretariaat is verkrijgbaar :

„Handelingen van het 4e Internationale Congres”

De uitgave bevat de tijdens dit congres gehouden voordrachten in de Duitse en Engelse taal, 48 pagina's tekst, voorzien van foto's en tekeningen. — Normale prijs f 10.00.

VOOR LEDEN VAN SUCCULENTA f 5.00

Toezending volgt na ontvangst van het bedrag op postrekening no. 55 12 20 ten name van mevrouw J. GRULLEMANS VAN BERGHEM, Hereweg 19, Lisse. — Belgische leden na ontvangst van het bedrag per postmandaat aan bovengenoemd adres.

Firma K. EDELMAN

**Specialiteit Cactussen en andere
Vetplanten Grote voorraad**

**UITSLUITEND GROOTHANDEL
WHOLESALE ONLY**

Handelskwekerij - Reeuwijk - Tel. 334

De Afdeling Dordrecht en Omstreken houdt in samenwerking met de D.K.V. „DE GEVLEUGELDE ZANGER” een

CACTUS-TENTOONSTELLING

Deze tentoonstelling wordt gehouden op 14, 15 en 16 december 1960 in de Groene zaal van „Americain”, Groenmarkt te Dordrecht.

Wij hopen dat vele Succulenta-leden ons 5-jarig bestaan mee zullen vieren, door deze tentoonstelling te bezoeken.

Nederl.-Belgische Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Redactie-adres : Hofwijkstraat 17, Den Haag

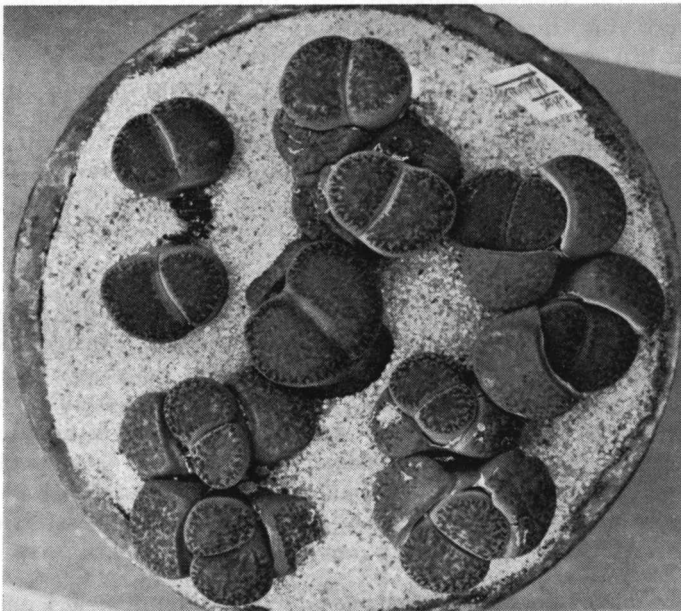
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

Dr. H. W. DE BOER

Lithops glaudinae de Boer spec. nov.

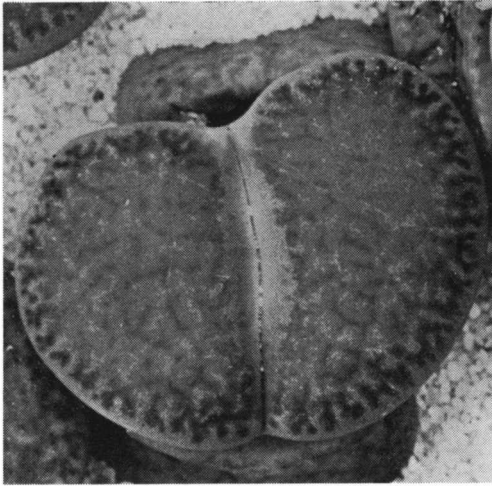
Corpusculum turbiniforme, lateribus coeruleo-purpureum; apice leviter convexum, ferrugineum; fenestra viridi-grisea, semi-pellucida, magna et non divisa, vel de lateribus ramosa et divisa in confluentibus fenestrillis circuli-formibus vel oblongis, exceptione partis mediae, punctis et lineis sanguineis et multis nitentibus maculis circuli-formibus notatis; margine exteriori multo diviso, margine interiore irregulariter undulato; flores lutei.

Habitat : Hay district, ten Westen van Griquatown.

LITHOPS GLAUDINAE de Boer 0.8 ×

foto: dr. de Boer.

Corpusculum met groot, bijna geheel onvertakt venster ($2\times$). Duidelijk zijn aan de rand te zien de rode stippen en de bifurcatie's der rode lijnen; verder de talrijke groepen van ondoorzichtige roestbruine stipjes in het venster; doordat het venster een zwakke zijdeglans vertoont en convex is, zijn in deze stand alleen aan de rand de rode lijnen en stippen duidelijk zichtbaar; door de zijdeglans lijkt op deze foto het corpusculum in het midden lichter van kleur en onduidelijker van tekening dan aan de randen, doch dit is slechts schijn.

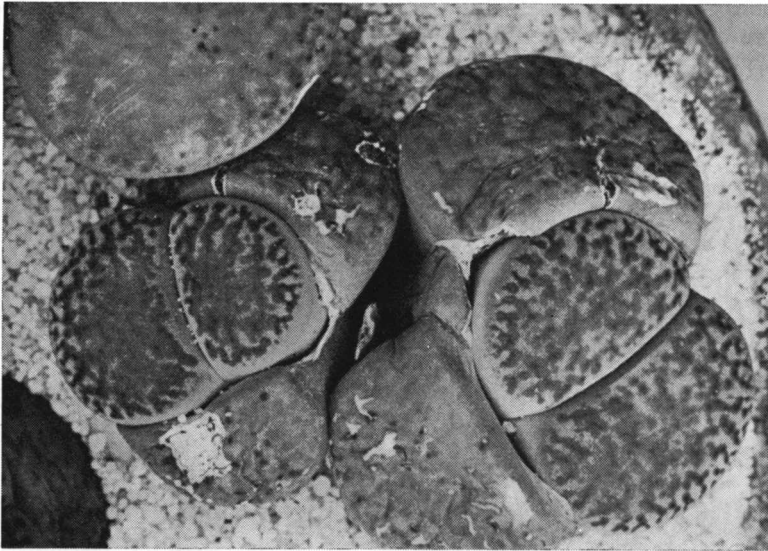
foto: dr. de Boer.

De bolvormige corpuscula hebben een hoogte van 1,75–2,5 cm, terwijl het lichtgewelfde bovenzvlak een lengte (dwars op de spleet) heeft van 2,5–3 cm en een breedte van 1,8–2,4 cm. De spleet is niet of zeer weinig gapend en heeft een diepte van ongeveer 0,5 cm. Het zijvlak is blauwachtig paars gekleurd; deze kleur gaat naar boven toe iets meer in blauw over. De delen van het bovenzvlak, welke niet tot het venster behoren, zijn roodachtig bruin; het halfdoorzichtige, groenachtig grauwe venster vertoont een zwakke zijdeglans, beslaat bij sommige exemplaren bijna het gehele bovenzvlak en is dan, behalve aan de buitenzoom, zo goed als niet vertakt; wel komen ook in een dergelijk bijna onvertakt venster op talrijke plaatsen groepen van kleine, ondoorzichtige (met een loupe goed zichtbare) puntjes voor, die dezelfde roodbruine kleur hebben als de rest van het bovenzvlak. Bij andere exemplaren is het venster echter, vooral vanaf de buitenzoom, door talrijke, diep in het venster binnendringende roodbruine, ondoorzichtige delen van het bovenzvlak verdeeld en is het venster in het verste geval (soms behalve het middengedeelte) uiteengevallen in talrijke samenvloeiende, min of meer ronde miniatuur-vensters. Zowel bij de exemplaren met een groot en nagenoeg onverdeelde venster als bij die, waarbij dit geheel of grotendeels in miniatuur-vensters is uiteengevallen, is meer genoemd venster voorzien van :

- 1e. *bloedrode*, onregelmatig verlopende *lijnen en stippen* (bij enkele exemplaren zijn een klein deel der stippen niet rood, doch donker grijs-groen gekleurd). Bij sommige planten treden de stippen, bij andere de lijnen meer op de voorgrond; de rode lijnen vertakken zich min of meer naar de buitenzoom en vormen daar korte bifurcaties; bij de corpuscula met een vertakt venster is dit laatste grotendeels tot de naaste omgeving van de rode lijnen en stippen beperkt en wel zodanig, dat zich in elk der samenvloeiende ronde miniatuur-vensters een rode stip bevindt.
- 2e. *talrijke*, ongeveer *ronde, glanzende vlekjes* (diam. 0,3–0,4 mm), welke samenvallen met de bloedrode (ev. donker grijs-groene) stippen en

welke over het gehele, al dan niet vertakte, venster, dus ook in de rand-vertakkingen daarvan voorkomen. Deze glanzende vlekjes zijn echter slechts zichtbaar, wanneer het licht onder een bepaalde hoek invalt en doordat het bovenvlak enigszins convex is, zijn ze in een bepaalde stand van het corpusculum slechts voor een deel zichtbaar; bij verandering van deze stand verschijnen de glanzende vlekjes echter ook duidelijk op de andere gedeelten van het bovenvlak.

De zwakke zijdeglans van het venster, welke men vooral waarneemt bij die exemplaren, welke een groot, bijna onvertakt venster bezitten en

Tweekoppige plant (vergroting 2 ×), waarvan vooral het rechtse corpusculum voorzien is van een vertakt venster, dat bijna geheel uiteengevallen is in samenvloeiende ronde en langwerpige miniatuur-vensters, alle voorzien van een rode of grijsgroene stip (ev. korte lijn) in het midden; ook hier schijnen door de zijdeglans de randen van het corpusculum donkerder dan het midden. foto: dr. de Boer.

waardoor de rode stippen en lijnen ook alleen bij een bepaalde invalshoek van het licht goed zichtbaar zijn *), benevens de glanzende vlekjes, welke bij geen enkele andere, tot dusver bekende lithopssoort voorkomen, worden beide veroorzaakt door een bepaalde vorm van de epidermiscellen; de *buitenwanden* hiervan zijn nl. *half-bolvormig uitgestulpt*, waardoor het, met deze *half-bolvormige papillen* bedekte, venster op een bepaalde wijze het opvallende licht terugkaatst en een zwakke zijdeglans vertoont.

De epidermiscellen echter, welke zich bevinden boven de iets dieper liggende, kleurstof bevattende, grote cellen (idioblasten), welke zich als rode, ev. grijsgroene stippen voordoen, missen deze half-bolvormige papil-

*) Wanneer men een corpusculum met water bevochtigt, verdwijnt tijdelijk de zwakke zijdeglans en worden de rode stippen en lijnen, van alle kanten gezien, goed zichtbaar.

len en de buitenwand daarvan is vlak en glimmend, zodat zich boven elke rode stip een — bij een bepaalde invalshoek van het licht — glimmend vlekje bevindt, dat in sommige gevallen een eigenaardige „metaalglans” vertoont.

Het bijzondere is hierbij verder, dat men, onder een vrij grote hoek het bovenvlak bekijkend, dwars door de (dan onzichtbare) glimmende vlekjes heen ziet en alleen de rode (ev. grijsgroene) stippen en lijnen waarneemt; verandert men echter deze hoek en heeft de waarneming meer van opzij plaats, dan verdwijnen de rode en groene stippen, doch ziet men duidelijk, vooral bij tegenlicht, de glimmende vlekjes.

Op sommige der oude, verschrompelende bladen blijven de (rode) stippen gedeeltelijk als kleine zwartje vlekjes (muggestippen) achter, op andere echter verdwijnen zij.

Hoewel de kleur van het halfdoorzichtige venster donker grijsgroen

Door het licht onder een bepaalde hoek te laten invallen, worden op een deel van het convexe bovenvlak de ronde, glimmende vlekjes zichtbaar; onder elk glimmend vlekje bevindt zich een, in deze stand onzichtbare, rode of grijsgroene stip. (vergroting 2 ×).

foto: dr. de Boer.

is, maakt dit, ook wanneer het groot en onvertakt is, door de vele bruinrode, ondoorzichtige puntjes en de rode stippen en lijnen, welke er in voorkomen, op enige afstand meer een donker bruinrode dan een groene indruk; deze plant is wel een van de meeste donker gekleurde van alle bekende lithopssoorten.

Deze nieuwe lithops is genoemd naar MEVROUW GLAUDINA VENTER geboren JACOBS te Pretoria, die met andere leden van haai familie de vindplaats ontdekte en die er toe heeft bijgedragen, dat een aantal exemplaren ervan werden verzameld en als behorende tot een geheel nieuwe, tot dusver onbekende, soort konden worden onderkend en beschreven.

Pyrrhocactus choapensis Ritter spec. nova

Simplex, planus vel hemisphaericus, costis 14–22, subcinerascenti viridibus obtusis subtuberculatis; areolis mediocribus; aculeis cinereobrunneis non vel vix applanatis, marginalibus 8–10 rectis, centralibus 4–9 subrectis; floribus infundibuliformibus flavidis; fructibus rubidis cavis, flocculis albis instructis; seminibus parvis, nigris, vel brunneis, tuberculatis, hilo subventrali.

PYRRHOCACTUS CHOAPENSIS Ritter spec. nova, gefotografeerd op de vindplaats door Fr. Ritter.

Plant enkel, plat tot halfkogelvormig, 5–10 cm ϕ , donkergroen, iets grijs, dikwijls bruinachtig, met zeer vlakke iets verdiepte vrijwel bedoornde top, wortels vrijwel zonder penwortel.

Ribben 14–22 van 1–1½ cm hoogte, stomp, diep ingesneden, onder de areolen iets kinachtig naar voren stekend.

Areolen \pm 1 cm lang, ½ cm breed, 1 cm van elkaar verwijderd, eerst met bruinachtig vilt, later grijs wordend.

Dorens meestal grijsbruin, grijs wordend, rond of iets plat; randdorens 8–10 van 1–2 cm lengte, iets ruw, recht, middendorens 4–7, dikwijls tot 9, ruwer, recht of slechts weinig gebogen.

Bloem zwak geurend, $3\frac{1}{2}$ – $4\frac{1}{2}$ cm lang, opening 3–5 cm ϕ .

Vruchtbeginsel met rood dekseltje en dikwijls eveneens met een rode bodem, aan de buitenzijde bekleed met zeer kleine rode schubjes in welker oksels witte vlokjes haren voorkomen.

Bloembuis trechtervormig, iets trechter- tot klokvormig, 1–1,4 cm lang, opening 1,2–1,8 cm ϕ , aan de buitenzijde als het vruchtbeginsel, bovendien aan het einde met enkele zachte gebogen witte borstelige dorens, van binnen grijsachtig wit, van buiten roodachtig groen.

Nektarkamer 2–3 mm lang, 4–6 mm breed, half gesloten door verdikking van de wand boven de kamer en de tegen de stamper leunende onderkant van de onderste meeldraden, bodem rose tot honinggeel.

Meeldraden de onderste $\frac{3}{4}$ cm, de bovenste 1,3–1,8 cm lang, alle witachtig, de bovenste dikwijls bovenaan bleekrood; de bovenste 2–4 mm van de bloembuis geen ingeplante meeldraden; helmknopjes crème tot witachtig, zij reiken nauwelijks tot aan de helft van de bloembladeren.

Stamper slechts weinig boven de meeldraden uitkomend, wit, boven en onderaan roodachtig, 2–3 mm dik, met 8–12 samenheggende 4 mm lange gele stempels.

Bloembladeren 2–3 cm lang, 6–8 mm breed, kort toegespitst, onder smaller, trechtervormig gesteld, lichtgeel, geelachtig wit tot olijfachtig geel, soms met smalle roodachtige middenstreep, de buitenste aan de buitenkant meer bruinrood.

Vrucht $\pm 1\frac{1}{2} \times 1$ cm, roodachtig, met witte vlokjes wolharen, huidachtig, hol.

Zaad circa $\frac{3}{4}$ mm lang, $\frac{2}{3}$ mm breed, $\frac{1}{2}$ mm dik, zwart tot bruin, dof, grof knobbelig, bijna ribachtige huid; aan de rugzijde sterk gewelfd met een gekielde rug, die boven het hilum in een vooruitspringend knobbeltje uitloopt; hilum rondachtig, wit, halverwege de buikzijde aan het onderste einde.

Groei- en vindplaats: Illapel, Midden Chili.

Systeem: staat dicht bij *Pyrrhocactus horridus* (Colla) Bckbg en *Pyrrhocactus robustus* var. *vegasanus* Ritter.

Haar groeigebied overlapt deels dat van de genoemde soorten en dat van *Pyrrhocactus odoriflorus* Ritter en *Pyrrhocactus curvispinus* (Bert.) Berger en vormt dan gemakkelijk hybriden en mengvormen daarmee.

De foto is op de vindplaats genomen.

Als bewijsmateriaal werd in juni 1954 een typeplant met een zaadmonster gezonden aan de „Städtische Sukkulenten-Sammlung in Zürich, Zwitserland. Deze soort draagt het veldnummer FR 238.

Vertaling: A. F. H. BUINING.

Zie in het januarinummer 1961 de uitvoerige
zaadlijst van het Clichéfonds!

Interessante groeivormen bij vetplanten

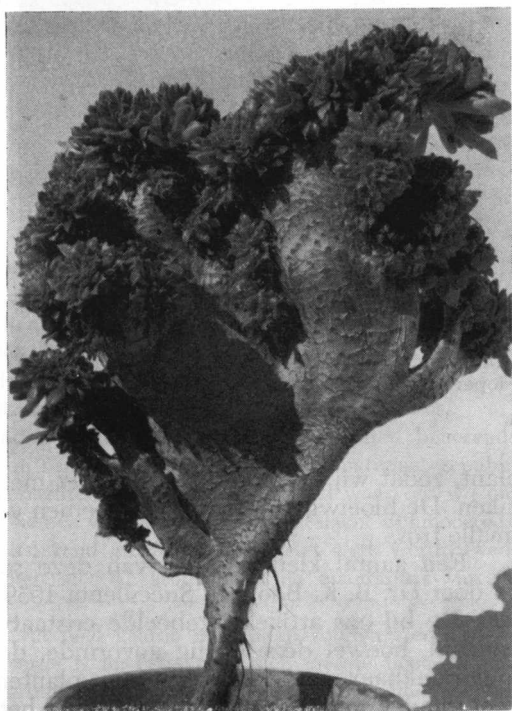
III.

Aeonium arboreum cv. 'cristatum'

In het geslacht *Aeonium* of „eeuwig blad”, dat naverwant is aan onze in Europa inheemse *Sempervivums*, neemt de soort *Aeonium arboreum* een bijzondere plaats in. Immers, de meeste soorten van dit geslacht vinden hun natuurlijk verspreidingsgebied hoofdzakelijk op de Kaap Verdische en Canarische eilanden, waar verschillende soorten endemisch — d.w.z. op een beperkt verspreidingsgebied — voorkomen. *Aeonium arboreum* groeit veel noordelijker n.l. in de landen rond de Middellandse Zee, zowel in Noord Afrika als in Europa, zelfs tot in Spanje en Portugal. Het is dus één van de weinige in Europa inheemse niet winterharde succulenten.

Het geslacht *Sempervivum* bestaat geheel uit planten met stamloze rozetten, de vertegenwoordigers van het geslacht *Aeonium* vormen op een enkele uitzondering na — o.a. *Aeonium tabulaeforme* — meest vertakte struiken met een later verhoutende stam, met aan de top der stam of zijtakken rozetten, die, al naar gelang de soort, een diameter van 2 tot 60 cm bereiken.

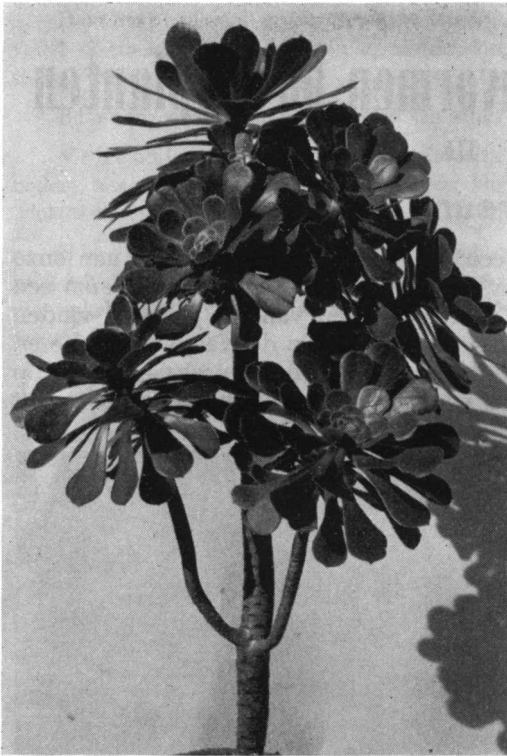
Aeonium arboreum, de soortnaam betekent zeer karakteristiek „boomachtig”, vormt flinke struiken, met vrij horizontaal opgroeiende zijtakken, gekroond met vrij losse rozetten van 15—20 cm doorsnee. De bladeren van de stamsort zijn frisgroen, spatelvormig, stomp, met korte spits, aan de randen fijn bewimperd. In rusttoestand, dus tijdens langdurige droogte, sluiten de bladeren zich samen, op deze wijze een ondiepe beker vormend. In rusttoestand zijn de bladeren, vooral aan de onderzijde fijn rood gestreept, een eigenschap die in de groeiperiode geheel verdwijnt. Het is opmerkelijk dat R. Lloyd Praeger in „An account of the *Sempervivum*group”, één der beste monografieën

AEONIUM ARBOREUM 'CRISTATUM'

Een fraaie vorm voor het gebruik in plantenkakken, daar zij ook binnenshuis gemakkelijk is te kweken.

foto: De Klark.

AEONIUM ARBOREUM.

Deze plant is gestekt van een normale uitloper van de afgebeelde cristaatvorm.

foto: De Klark.

over dit geslacht, deze laatste eigenschap niet vermeldt. Hij spreekt zelfs van geheel groen, niet gemerkt met bruinachtig purper langs de middennerf zoals *Aeonium holochrysum* en *manriquorum*. Op grond van onze zaairesultaten met Aeoniums waarbij een duidelijke dikke streep op de middennerf van sommige soorten aanwezig is, nemen wij aan dat Praeger deze fijne dunne streepjes verdeeld over het gehele blad, te verwaarlozen vond. Bij zijn diepgaande studie van dit geslacht vond hij een groot aantal natuurhybriden tussen de soorten onderling, die hij ook beschreef. Van *Aeonium arboreum* worden deze echter niet vermeld en daar deze soort een geheel ander verspreidingsgebied heeft dan de meeste andere soorten, achten wij de kans gering dat de bij ons gekweekte planten hybriden zijn.

A. arboreum bloeit in cultuur alleen als oudere

plant, zodat wij de bloeiwijze nog niet met de beschrijving konden vergelijken. De bloeiwijze is behaard, bloemen goudgeel in een 25–30 cm lange, smalle tros.

Een aantal kleurvarianties van deze soort zijn vrij algemeen bekend en door Dr. B. K. Boom in *Succulenta* 1959, pag. 85 e.v. uitvoerig beschreven. De bij ons artikel afgebeelde cristaatvorm is minder algemeen voorkomend, hoewel deze grillig gevormde, decoratieve plant naar onze mening dankbaar materiaal vormt voor plantenbakken en schalen. De groei is veel minder sterk dan van de soort, wat het beste geïllustreerd wordt door de foto's van planten uit onze collectie. De afgebeelde cristaatvorm is nl. 25 cm hoog en haar grootste breedte is 20 cm. In 3 jaar tijd is deze plant \pm 10 cm gegroeid. De afgebeelde „normale” plant werd drie jaar geleden als stekje van de cristaatvorm afgenomen en is nu reeds 50 cm hoog. Zij kan in de cultuur 2 meter hoog worden. De cultuur is vrij eenvoudig, door stek is de cristaatvorm gemakkelijk te vermeerderen. Een humusrijk grondmengsel, gemengd met scherp zand, is aan te bevelen. 's Zomers de planten in de open lucht plaatsen doet wonderen, al moet men oppassen voor teveel water bij de cristaatvorm, daar dit aanleiding geeft tot rotting van de kammen. In de winter koel, maar vooral droog overwinteren bij ongeveer 10 graden C. is voldoende.

Boekbespreking

„DIE CACTACEAE”, von Curt Backeberg, Handbuch der Kakteenkunde, Band IV: Cereioideae (Boreocereae). Mit 653 zum Teil farb. Abb. im Text und 51 Tafeln. XXXI–XXXVII, S. 1927–2629, 24 × 17 cm. 1960 Lederin mit farb. illustr. Schutzumschlag, 91.— D.M.

Met bewondering hebben wij kennis genomen van het hierboven aangekondigde deel IV van het handboek „Die Cactaceae” van Curt Backeberg.

In ruim 700 bladzijden behandelt hij de volgende geslachten :

Acanthocereus	Bergerocactus	Anisocereus	Pilosocereus
Peniocereus	Rathbunia	Escontria	Micranthocereus
Dendrocereus	Polaskia	Hertrichocereus	Facheiroa
Neoabbottia	Lemaireocereus	Mitrocereus	Thrixanthocereus
Leptocereus	Pachycereus	Neodawsonia	Pseudostoa
Leocereus	Heliabravoa	Cephalocereus	Vatricania
Zehntnerella	Marshallocereus	Backebergia	Austrocephalocereus
Echinocereus	Rooksbya	Haseltonia	Neobinghamia
Wilcoxia	Ritterocereus	Myrtillocactus	Espostoa
Nyctocereus	Carnegiea	Lophocereus	Coleocephalocereus
Eriocereus	Neobuxbaumia	Brasilicereus	Stephanocereus
Harrisia	Pterocereus	Monvillea	Arrojadoa
Arthrocerus	Marginatocereus	Cereus	Melocactus
Machaerocereus	Stenocereus	Castellanosia	Discocactus
Heliocereus	Isolatocereus	Subpilocereus	

Of wij het met dit grote aantal nieuwe geslachten eens zijn, laten wij in het midden. Onder deze groep van Boreocereae verstaat Backeberg de noordelijke tak van de Cereioideageslachten der Cactaceae. Hieronder vallen ook een aantal geslachten, die in het Zuid Amerikaanse continent groeien. Backeberg verklaart dit uit de stelling o.a. door Köppen–Wegener in „Die Klimate der geologischen Vorzeit” (1924) verdedigd, dat de evenaar in vroegere tijden, aanzienlijk meer zuidwaarts heeft gelegen dan thans.

Hoe dan ook, Backeberg behandelt de tot de genoemde geslachten behorende planten op voortreffelijke wijze, waarbij een enorme hoeveelheid fotomateriaal gepubliceerd wordt. Onder de behandelde geslachten zijn er ook een aantal waarvoor wij ons als liefhebbers bijzonder interesseren. Nemen wij alleen maar het geslacht *Echinocereus*, dat in ons klimaat in het algemeen uitstekend groeit en bloeit. Het werk wordt, evenals de reeds verschenen delen, besloten met 51 grote foto's en macrofoto's van de meest interessante species.

Onnodig te zeggen, dat wij ook dit deel gaarne in handen zouden zien van de serieuze liefhebbers. Gezien het geleverde is de hoge prijs toch niet te hoog te noemen. Volgend voorjaar zal deel V verschijnen, waarin de noordelijke cactoïdevormen der Cactaceae behandeld zullen worden.

A. F. H. BUINING.

„KAKTUSY” door F. Pazout, J. Valníček en R. Subik.

In Praag verscheen dit jaar bovengenoemd werkje, behandelende de belangrijkste cactussen en vetplanten. Voor ons is dit boek, tellende 178 pagina's, vanwege de Tsjechische taal onleesbaar. Doordat er echter een aantal planten zeer duidelijk worden afgebeeld, die wij in het algemeen slechts van horen zeggen kennen, willen wij toch voor speciale liefhebbers op deze publicatie wijzen. De heren Pazout, Valníček en Subik zijn bekende persoonlijkheden in de succulentenwereld. Van de foto's noemen wij o.a. *Lobivia dragai* var. *rosea*, *Gymnocalycium riochense* en *Parodia jujuana*.

A. F. H. BUINING

Bijeenkomst van de werkgroep voor Succulentenstudie te Wageningen

gehouden op 22 en 23 oktober 1960.

Te 16.00 uur opent de Voorzitter de bijeenkomst, bijgewoond door 16 leden. Hij deelde mede, dat een lang gekoesterde wens in vervulling zal gaan, er zal nl. een centrale cactus- en vetplantencollectie komen. Deze verzameling zal opgebouwd en beheerd worden door het I.V.T. in samenwerking met Succulenta. Omtrent opzet en onderhoud der verzameling werd uitvoerig gediscussieerd. Een meer gedetailleerd plan zal binnenkort in ons blad worden gepubliceerd.

Hierna vertelt de hr Uitewaal iets omtrent de problemen der systematiek in verband met de liefhebberij. Hoe meer een liefhebber zich specialiseert, des te meer krijgt hij te maken met systematische vraagstukken. De inzichten van Linnaeus — de soorten zijn constant — hebben lang standgehouden. Lamarck sneed het evolutieprobleem aan en Darwin kwam met zijn theorieën over het ontstaan der soorten. Tegenwoordig is het evolutie-beginsel algemeen aanvaard. Ook de erfelijkheidsleer — begonnen met Mendel in 1865 — en de cytologie hebben veel bijgedragen tot onze kennis van de ontwikkeling van de plantenwereld. De liefhebber vraagt zich vooral af: wat verstaat men onder een soort? Dit is een moeilijk vraagstuk, omdat alle individuen verschillend zijn (variabiliteit). We voegen bepaalde, gelijksoortige exemplaren bij elkaar tot een eenheid, die we soort of variëteit kunnen noemen; wat men er van maakt hangt af van het persoonlijk inzicht.

Studie van de kenmerken, van de chromosomen en van de natuurlijke verspreiding doet ons de soorten beter kennen. Bij specialisatie is het dus noodzakelijk, dat men zich in al deze vraagstukken verdiept.

Na de broodmaaltijd toont de heer Bommeljé aan de hand van lantaarnplaatjes een *Agave filifera*, die na 30 jaar in zijn tuin heeft gebloeid; de aarvormige bloeiwijze groeide in enkele weken tot een hoogte van 2.60 m (circa 10 cm per dag). Half augustus was de plant uitgebloeid en werden driekantige vruchten gevormd, die elk 14—20 zaden bevatten.

Dr. de Boer vertelt vervolgens iets over *Lithops koelemannii*; deze mist het donkere venster van *Lithops aucampiae* en heeft slechts enkele donkere vlekken. *Lithops glaucinae* heeft een typische, zijdeachtige glans; het zijn beide nieuwe soorten uit Bechuanaland. Spreker toont ook enkele rose exemplaren van *Lithops fulviceps*.

Daarna deelt hij mede, dat hij al een heel eind gevorderd is met het winnen van zaad van Conophytums; van 92 soorten is het hem gelukt zaad te verkrijgen; bij het tot zaadzetting dwingen van deze planten, stuit men op twee moeilijkheden: 1e vrijwel alle soorten zijn zelfsteriel en een tweede exemplaar ontbreekt meestal en ten tweede zijn ze moeilijk te bevruchten door de lange kroonbuis; een drietal samengeplakte borstelharen zijn bij de bestuiving het meest effectief gebleken.

De heer Bravenboer deelt een en ander mede over de bloei van *Seticereus icosagnus* (syn. *C. aurivillus*); deze met *Seticereus humboldtii* nauw verwante soort heeft iets afgeplatte, oranje- of roode bloemen met groene stempels.

Na de koffiemaaltijd vertoont de heer Boom lantaarnplaatjes van zijn reis naar de Oostelijke Staten van Noord-Amerika.

De avond wordt besloten met plaatjes van de heer Bonefaas, waarmee hij het

verschil in bedoorning aantoonde tussen *Mammillaria schiedeana*, *M. dumetorum* en *M. pseudoschiedeana*.

Op zondagmorgen wordt begonnen met een discussie over het karakter van de volgende bijeenkomsten; men besluit telkens een bepaald thema aan de orde te stellen; de leden zullen dan bijtijds worden uitgenodigd hun opinie over dit onderwerp in korte punten aan de secretaris op te geven. Vóór de volgende bijeenkomst zal een résumé van deze meningen worden rondgezonden en een aantal personen moet bereid gevonden worden korte inleidingen over dit onderwerp te houden.

Het is de bedoeling, dat een min of meer uitgebreide discussie volgt. Besloten wordt op het voorjaarweekeinde te spreken over de begrenzing van het geslacht *Lobivia*, waarbij dan vooral aandacht besteed moet worden aan de positie van het geslacht *Hymenorebutia*.

Vervolgens belicht de heer Van Keppel een en ander omtrent het geslacht *Pachyphytum*; hij behandelt aan de hand van authentiek fotomateriaal, speciaal *Pachyphytum brevifolium* en *Pachyphytum compactum*, twee soorten die vaak met elkaar verward worden; de eerste kan men direct herkennen aan de kleverige stengel.

De heer Rubingh bespreekt de bloei van *Opuntia clavarioides* en de door Castellanos beschreven *Opuntia ruiz-lealii*, beide uit Mendoza in het Chileens-Argentijnse grensgebied op circa 3000 meter hoogte. Spreker kweekt zijn geënte planten in de volle zon met lage wintertemperaturen, volgens hem voorwaarden tot het behoud van de habitus. De op verschillende onderstammen geënte planten werden rijk bemest met kali en fosfor.

De heer Sterk toont een aantal foto's, gemaakt door het microscoop (tot 400 ×) van *Opuntia*adoren; de schubvormige weerhaken waren goed te zien. Bij sommige soorten bleek de top iets gebogen.

Vóór de maaltijd wordt een kort bezoek gebracht aan de kassen van het I.V.T.

Daarna toont de heer Bravenboer – vóór zijn lezing over het Cactuscystenaaltje – enige *Opuntia*zaailingen, waarbij verschillende planten (elk met cotylen) uit één zaaisel bleken te zijn ontstaan.

Spreker noemt als bestrijding van het cactusnaaltje het warmwaterbad. De door de heer Bonefaas gevolgde methode: het afsnijden van alle wortels, achtte hij voor oudere planten niet aan te bevelen. Hij onderscheidt twee soorten naaltjes: 1e het wortelknobbelnaaltje; dit vormt gele uitwassen tot de grootte van een hazelnoot en 2de de met het aardappelaaltje verwante *Heterodera cacti*, die donkerbruine cysten ter grootte van zandkorrels doen ontstaan. Hij is van oordeel, dat cactuszaailingen en *Mammillaria*'s gevoelig zijn voor naaltjes. Entstammen zijn, met uitzondering van *Trichocereus pachanoi*, goed bestand tegen naaltjes, in het bijzonder *Trichocereus spachianus*. Hij had heel goede resultaten door de wortels – zonder aarde – onder te dompelen in water van 55 graden Celsius. Bij de „zachte” soorten moet men oppassen, daar aantasting van het chlorophyl gemakkelijk kan optreden. De groei wordt door de behandeling niet gestoord.

Spreker noemt de mobiliteit van de naaltjes vrij groot. Op dezelfde wijze kunnen schimmels in de wortels van jonge Aloë's worden bestreden door onderdompeling in water van 46 graden Celsius gedurende 20 minuten.

De heer Buining noemt het planten van afrikaantjes een goede bestrijding van het naaltje. De naaltjes sterven doordat de grond voor hen door de stoffen uit de afrikaantjes vergiftigd wordt.

De zeer geanimeerde bijeenkomst wordt door de Voorzitter om 13.00 uur gesloten.

Volgende bijeenkomst op 11 en 12 maart 1961. Houdt dit weekend vrij en denkt aan het onderwerp!

Agave potatorum en verschaffeltii

De heer G. D. Duursma schrijft ons :

Met belangstelling lezen wij het mooie artikel van de heer Uitewaal over bovengenoemde Agaven. Aan het slot wordt de naam De Jonge van Ellemeet genoemd. Inderdaad was dit zonder twi- fel de grootste Agavekenner en verza- melaar hier te lande.

In „De Gids in het Plantenrijk”, 1e jaargang 1871, geeft deze een beschrij- vende lijst van de door hem op huize Overduin onder Middelburg aanwezige 114 soorten. Onder no. 57 vermeldt hij *Agave potatorum* Zucc., „in 4 fraaije exemplaren dezer zeegroene schoone soort, met gedraaide einddorens”. No. 58 is *Agave verschaffeltii* Lem. „9 exem- plaren in variëteiten, waaronder één door Besserer aangevoerd en mij gele- verd in 1869. De heer van Ousselghem

telt meer dan 30 variëteiten in zijne collectie”.

Daar *Agave verschaffeltii* in 1861 werd ingevoerd en in 1868 door Lemaire be- schreven, volgt hieruit wel, hoe vlug De Jonge van Ellemeet er bij was nieuw ontdekte soorten aan zijn collectie toe te voegen.

Toen wij kerstmis 1921 bij de heer J. M. van den Houten vertoefden en bij die gelegenheid de kassen van de Rott. Diergaarde bewonderden, stonden daar nog enkele oude exemplaren uit de col- lectie de Jonge van Ellemeet. Eén daar- van, *Agave ellemeetiana*, had in de voorzomer gebloeid. De Duitse generaal von Jacobi, een groot Agavekenner, had deze soort voor het eerst op het land- goed „Overduin” van de heer de Jonge van Ellemeet aangetroffen en ter zijner ere benoemd.

W. T. Stearn — Leids eredoctor

De heer A. J. A. Uitewaal schrijft ons:

Op 11 november werd aan de heer William T. Stearn, hoofdamtenaar van de botanische afdeling van het British Museum te Londen, het eredoctoraat in de wis- en natuurkunde uitgereikt. Dr. Stearn ontving deze onderscheiding als erkenning van zijn bibliografische en historische arbeid voor de botanie. Door zelfstudie, zonder universitaire opleiding, bereikte hij een wetenschappelijk niveau op vele gebieden van de botanie, waarin hij als wereldautoriteit wordt erkend.

Ook op succulentengebied is Dr. Stearn geen onbekende, waarbij wij vooral naar voren willen brengen zijn belangrijke

bibliografische publicaties over Salm- Dijkstra's monografieën over de Aloë's en de Mesems (in „The Cactus Journal” 1938-'39, Vol. 7, nos 2 en 3; ook verkrijg- baar als separaat) en zijn publikatie, met inleiding, van een facsimile van Duval's „Plantae succulentae in Horto Alençonio” (in „The Cactus Journal” 1939, Vol. 7, no. 4).

In 1947 hadden wij het voorrecht en genoegen bij een bezoek aan Engeland („Succulenta” 1947, no. 6) ook enkele voor ons vruchtbare dagen bij de heer Stearn te mogen doorbrengen. Mede na- mens Succulenta bieden wij de nieuwe eredoctor onze hartelijke gelukwensen aan.

G. E. DE JONG †

De Afdeling Gooi- en Eemland moet tot haar leedwezen bekend maken, dat de Heer G. E. de Jong, Penningmeester van de afdeling, op 5 november 1960 in de leeftijd van 53 jaar is overleden. Hoewel zijn gezondheidstoestand de laatste tijd veel te wensen overliet, zijn wij allen zeer getroffen door zijn snel heengaan. De Heer de Jong was sinds 1 januari 1951 lid van de vereniging Succulenta.

W. H. Schuster, secr. Gooi- en Eemland
Pieter de Hooghlaan 2 — Loosdrecht.

WIJ SPECIALISEREN IN

Vetplanten — Cactussen, alsmede Lithops

Vraagt prijslijst

voor particuliere verzamelingen.

SUCCULENTA NURSERIES (BERNARD CARP)

„Sulva“, Military Road, Hout Bay, Cape Province South Africa.

UIT DE AFDELINGEN

AMERSFOORT

De afdeling Amersfoort hield op 15 november j.l. zijn maandelijks bijeenkomst. Door ziekte van de heer Buining kon zijn lezing met dia's niet doorgaan, inplaats hiervan hield de heer Rubingh een lezing over grondsoorten en bemesting. Het werd een gezellige en leerzame avond.

F. J. MEYER, secretaris,
Goudsbloemstraat 23, Amersfoort.

ARNHEM EN OMSTREKEN

Op donderdag 15 december 1960 hopen wij weer te vergaderen ten huize van Dr. Breebaart, Zijpendaalseweg 1b, te Arnhem.

Op deze avond wil de heer Ruisch, aan de hand van door hem mede te brengen vetplanten, ons wat vertellen.

Aanvang om 20.00 uur. Belangstellenden zijn van harte welkom.

J. LIEVERS, secretaris,
Vrij-Nederlandstraat 13 III — Arnhem.

DORDRECHT

De afdeling Dordrecht en Omstreken wenst het bestuur en alle leden van Succulenta prettige kerstdagen toe.

H. DAMSMA, Secretaris

GOOI- EN EEMLAND

Tijdens de maandvergadering, die 1 november 1960 in het Restaurant „De Karseboom“ te Hilversum gehouden werd, hield, aansluitend op het huishoudelijk gedeelte van de bijeenkomst, de heer F. A. Florschütz van het Instituut voor Systematische Plantkunde te Utrecht, een lezing over de aanpassing van planten aan droge omstandigheden. De spreker wees erop, dat het parate aanpassingsvermogen van planten aan plotseling optredende schaarste van water betrekkelijk gering is, maar dat een existentie onder droge omstandigheden vele plantengeslachten ertoe gebracht heeft, om zich in de loop der eeuwen door het tot ontwikkeling brengen van bijzondere blad-, tak- en wortelvormen, verregaand tegen verlies van water door verdamping te beschermen. De heer Florschütz demonstreerde deze aanpassing met hulp van medegebracht levend materiaal en door middel van

Kopij voor het volgende nummer moet beslist vóór de 20e in het bezit van de redactie zijn.

dia's. De 18 opgekomen leden dankten de spreker met veel applaus voor zijn hoogst interessante lezing.

W. H. SCHUSTER secretaris,
Pieter de Hooghlaan 2 — Loosdrecht.

ROTTERDAM

Op onze bijeenkomst zaterdag 12 november hield de heer H. Bonefaas uit Den Haag een interessante lezing over „Mammillaria's“. Deze lezing werd met aandacht gevolgd.

Na de pauze met plantenkeuring vertoonde de heer Bonefaas een serie prachtige dia's. Vervolgens werd een aantal planten verloot waarna de voorzitter de heer Bonefaas de dank van alle aanwezigen vertolkte en de bijeenkomst sloot.

Op zaterdag 17 december vieren wij weer St. Nicolaasavond met verrassingen op het gebied van onze liefhebberij, verpakt als surprise. Verder een mooi programma.

J. L. DE SLEGTE — Secretaris
Schiebroeksesingel 31 — Rotterdam-8

ZAA NSTREEK

Op donderdag 3 november j.l. hield de kring weer zijn maandelijks bijeenkomst. Als gast was aanwezig, de heer Buining, die voor ons een avond met lichtbeelden heeft gegeven.

Vóór de pauze vertelde de heer Buining ons iets over zijn persoonlijke ervaringen bij het kweken van zijn planten, waarbij soms spontaan een levendige gedachtenwisseling ontstond. Na de pauze kon men genieten van een serie unieke kleurendia's, waaronder van vele zeldzame soorten en zelfs van pas uit Zuid-Amerika geïmporteerde planten.

Dat deze avond de leden nog lang in herinnering zal blijven, spreekt vanzelf. Van deze plaats nogmaals hartelijk dank.

De volgende vergadering zal gehouden worden op donderdag 8 december a.s. ten huize van heer H. van Beek, Bootmakersstraat 89, Zaandam. Programma: keuring zaailingen 1960.

E. J. HELDERMAN, secretaris,
Eschdoornweg 52 - Wormerveer.

Freek Hoogvliet

Speciaal adres voor:

Cactussen en Vetplanten

MAASDIJK (3 km vanaf Maassluis) Oostelijke Slag 7 Telefoon 01745-732

U wordt hierbij uitgenodigd voor een bezoek aan mijn nieuwe Cactuskwekerij.
Levering aan verzamelaars **UITSLUITEND** bij bezoek.

DE BIBLIOTHEEK

Een catalogus van de boekwerken wordt op aanvraag tegen betaling van f 0.30 aan postzegels toegezonden.

Boeken worden alleen uitgeleend onder de volgende voorwaarden:

1. Een lid kan niet meer dan 3 boeken tegelijk in leen ontvangen.
2. De leestijd is een maand, deze kan op tijdig verzoek, dat is voordat de termijn verstreken is, tot ten hoogste 2 maanden verlengd worden.
3. De boeken worden door de bibliothecaris de lezer(es) FRANCO toegezonden. De terugzending is voor rekening van de laatste. De leden worden beleefd verzocht geen briefjes bij de retourzending in te sluiten.
4. Het is de leden niet geoorloofd om uit de bibliotheek ontvangen werken aan anderen ter lezing toe te zenden, tenzij dit door de bibliothecaris verzocht wordt.
5. De lezer(es) verplicht zich om:
 - a. beschadigde en verloren geraakte boeken tegen een door het bestuur te bepalen bedrag te vergoeden;
 - b. de boeken, welke hij (zij) in het bezit heeft, wanneer bij hem (haar) aan huis een besmettelijke ziekte is uitgebroken voor eigen rekening te doen ontsmetten.
6. Het maken van aantekeningen in de boeken is in geen geval geoorloofd.

DE BIBLIOTHECARIS.

Boeken uit de bibliotheek van „Succulenta” kunnen worden aangevraagd bij de heer

C. BRAVENBOER

Kethelweg 116 — Vlaardingen

VRAAG- EN AANBOD

GEVRAAGD: losse maandbladen van de jaren 1923 tot en met 1950. Aanb. te richten aan A. P. BOELSMA, 1e Hoogerwoerdwarstr. 8, Haarlem.

AANGEBODEN: Succulenta van 1934 tot en met 1942; 1943 de 4 nummers.

Van 1947 ontbreekt no. 3 en van 1948 no. 6. Compleet 1949 en 1950. Aanbiedingen aan de heer GEORGE ALERS, de Savornin Lohmanlaan 73a, Rotterdam.

TE KOOP aangeboden mijn gehele collectie cactussen en vetplanten, plm. 1000 verschillende, waaronder zeer mooie importen. Zaailingen van cactussen en vetplanten vanaf 10 cent. Zaailingpotjes 4 cm diam. 1 cent. Alleen bij bezoek. W. J. BUWALDA, Bovenweg 32, St. Pancras, 5 km van Alkmaar.

Het Hoofdbestuur wenst
alle leden

PRETTIGE KERSTDAGEN

NIEUWE LEDEN :

- Mevrouw J. de Vries, „Grasso”, Driessum, Friesland.
- J. A. van Ettinger, Fenacolijslaan 11 rd, Maassluis.
- Mevr. D. de Vogel—de Vogel, Jud. van Marlelaan 10, Dedemsvaart.
- A. Dommershuijzen, Aldendriel 16-II, Amsterdam-Zuid.
- R. IJtsma, Salonwagen t/o Noordendijk 341, Dordrecht.
- N. A. J. Visser, v. d. Meijstraat 1, Alkmaar.
- K. J. Boer, Bernard Sweerslaan 18, Eindhoven.
- W. G. Gelling, Isabellastraat 32, Eindhoven.
- G. van Genderen, Duiventrek 14, Gorinchem.
- M. de Vries, Slachthuisakade 18 B, Rotterdam 11.
- J. P. H. Dhont, Zwolsestraat 195/19, Scheveningen.
- H. de Graaf, Bunschotensestraat 78, Den Haag.
- L. Sterck, Molenlaan 65, Voorschoten.
- K. Houter, Hoornseweg 27, Wognum N.-H.

druk: a. n. govers - den haag